

وزیران عضو کارگروه توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۴ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۳۱۴۰۱/ت/۴۸۱۰۴۸ هـ مورخ ۱۳۸۷/۷/۳۰ آیین نامه بهبود تردد در معابر شهری و حومه را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه بهبود تردد در معابر شهری و حومه

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات ذیل در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- ستاد: ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت.

ب- شورای عالی: شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور.

ج- سازمان: سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.

د- شورای همتا: شورای هماهنگی ترافیک استان.

ماده ۲- شهرهای موضوع این آیین نامه بر اساس جمعیت سرشماری سال ۱۳۸۵ و تقسیمات کشوری به گروههای زیر تقسیم می شوند:

گروه الف- کلان شهرها: تهران، مشهد، اصفهان، تبریز، کرج، شیراز، اهواز، قم و کرمانشاه.

گروه ب- شهرهای بالای سیصد هزار نفر و مراکز استانها: ارومیه، زاهدان، رشت، کرمان، همدان، اراک، یزد، اردبیل، ایلام، بجنورد، بندرعباس، بوشهر، بیرجند، اسلامشهر، قزوین، زنجان، خرم آباد، سمنان، سنندج، شهرکرد، گرگان، ساری و یاسوج.

گروه ج- شهرهای یکصد هزار تا سیصد هزار نفر: گلستان، کاشان، دزفول، قدس، بروجرد، ملارد، خمینی شهر، آبادان، سبزواری، ورامین، نیشابور، نجف آباد، بابل، آمل، شهریار، خوی، ساوه، قائم شهر، قرچک، سیرجان، ملایر، بوکان، مراغه، رفسنجان، زابل، نسیم شهر، مهاباد، شاهرود، گنبد کاووس، شاهین شهر، پاکدشت، خرمشهر، مرودشت، تربت حیدریه، اندیمشک، مرنده، میاندوآب، بندرماهشهر، بندر انزلی، شهرضا، مسجد سلیمان، جهرم، ایذه، دورود، بهبهان، ایرانشهر، سقز، جیرفت، نظرآباد، شوشتر، قوچان، برازجان و مریوان.

گروه د- شهرهای سی هزار تا یکصد هزار نفر: فسا، اسلام آباد غرب، میانه، کازرون، خوراسگان، اهر، تربت جام، کوهدشت، شیروان، بهشهر، دوگنبدان، کاشمر، محمدشهر، پارس آباد، سلماس، کمال شهر، الیگودرز، بناب، اندیشه، بم، تاکستان، نقده، نهاوند، چابهار، لاهیجان، ابهر، بانه، لوند، بندر امام خمینی، قروه، لنگرود، خمین، مشکین شهر، رباط کریم، مبارکه، سراوان، بندرگناوه، فیروزآباد، دامغان، میبد، امیدیه، پیرانشهر، خاش، نورآباد (لرستان)، زرین شهر، زرنده، داراب، میناب، آران و بیدگل، فولاد شهر، آبد، لار، صالح آباد، شوش، اسفراین، اردکان، باقرشهر، نورآباد، اسدآباد، هرسین، اقلید، دهدشت، رامهرمز، بابلسر، بروجن، بیجار، کامیاران، تویسرکان، ازنا، خورموج، خرمدره، گرمسار، بافق، طبس، دهبازر، بومهن، دماوند، ماهدشت، مشکین دشت، پیشوا، هشتگرد، باغستان، چهارلنگه، خلخال، اقبالیه، آبیک، محدییه، بندرترکمن، علی آباد، آزادشهر، قائن، استهبان، نیریز، بهارستان، درچه پیاز، فلاورجان، قهدریجان، گلپایگان، دولت آباد، دلیجان، محلات، آستارا، آستانه اشرفیه، هشتپر (تالش)، رودسر، صومعه سرا، تنکابن، رامسر، نوشهر، فریدونکنار، نکا، چالوس، سراب، آذرشهر، سردشت، ماکو، شاهین دژ، تکاب، سرپل ذهاب، سنقر، کنگاور، جوانرود، صحنه، سوسنگرد، شادگان، اشنویه، گرمی، فرخ شهر، کنارک، کردکوی، الشتر، هادی شهر، ایوان، دهلران، گراش، آق قلا، کلاله، فومن، محمود آباد، بهار، حمیدیا، نه شهر اقماری پردیس، پرنده، گلپهاری، بینالود، صدرآه، سهند، مهاجران، عالی شهر و مجلسی.

گروه ه- سایر شهرهایی که در زمره گروههای الف، ب، ج و د نیستند.

ماده ۳- شهرداری شهرهای موضوع ماده (۲) موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط، اقدامات زیر را انجام داده و هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد پیشرفت اقدامات خود را به شورای همتا ارائه نماید.

ردیف	شرح اقدامات				
هـ	د	ج	ب	الف	
۱			*	*	انجام، تکمیل یا بازنگری مطالعات جامع حمل و نقل و ترافیک شهری و حومه و تدوین سیاستهای حمل و نقل با تأکید بر اصلاح ساختار حمل و نقل و اجرای آن پس از تصویب شورای عالی.
۲	*	*	*		انجام، تکمیل یا بازنگری مطالعات ساماندهی حمل و نقل و ترافیک شهری و حومه و اجرای آن پس از تصویب در شورای همتا
۳			*	*	مطالعه، مکانیابی، قیمت گذاری و احداث توقفگاههای طبقاتی، عمومی و مکانیزه و مدیریت زمانی توقف حاشیه ای
۴			*	*	مطالعه، بازنگری و تهیه طرح محدوده زمانی و مکانی تردد و اجرای آن پس از تأیید شورای عالی و ابلاغ وزیر کشور
۵		*	*	*	انجام مطالعات توسعه و بهینه سازی سامانه اتوبوسرانی، بازتنظیم، مسیرها و مکان ایستگاهها و زمان بندی حرکت ناوگان اتوبوسرانی و اجرای آن پس از تصویب شورای همتا
۶		*	*	*	مطالعه و اصلاح کاربریهای موجود در راستای بهبود تقاضای سفر
۷			*	*	انجام و یا تکمیل مطالعات روشهای مدیریت سیستم های حمل و نقل در راستای کاهش تقاضای سفر و مدیریت عرضه
۸			*	*	کاهش سطوح پارک حاشیه ای در خیابانهای دارای خط اتوبوسرانی در منطقه اضطرار آلودگی هوا
۹	*	*	*	*	اجرای طرح های مرتبط با دولت الکترونیک با رویکرد کاهش تقاضای حمل و نقل
۱۰		*	*	*	مطالعه و اجرای طرحهای مدیریت توقفگاهها
۱۱			*	*	مطالعه، توسعه و راه اندازی سامانه هوشمند حمل و نقل و مرکز پایش تردد ناوگان و عملکرد شبکه و کنترل و شناسایی تخلفات راهنمایی و رانندگی
۱۲	*	*	*	*	مطالعه و اجرای طرحهای روان سازی و اصلاح هندسی معابر شهری
۱۳		*	*	*	اجرای طرحهای ارتقای فرهنگ تردد و آموزش عمومی از طریق تبلیغات میدانی، تبلیغ و آموزش از طریق صدا و سیما، رسانه های مکتوب، پایگاههای اینترنتی، کتابچه، نمایشگاه، همایش، هم اندیشی، ساخت تیزر و پویانمایی
۱۴			*	*	باز تنظیم خطوط حمل و نقل همگانی برای تغذیه خطوط قطار شهری و خطوط اتوبوس تندرو
۱۵			*	*	انجام مطالعات سامانه اتوبوسرانی تندرو و پر ظرفیت و اجرای آن پس از تصویب در شورای همتا
۱۶	*	*	*	*	افزایش مطلوبیت استفاده از ناوگان حمل و نقل عمومی با بهبود شرایط داخلی، ظاهری و تهویه ناوگان، کاهش تأخیر، کاهش سرفاصله زمانی، افزایش سرعت و نظم حرکت، ایجاد خطوط ویژه افزایش قابلیت اطمینان و دسترسی
۱۷		*	*	*	مطالعه و بهره برداری از سامانه موقعیت مکانی و زمانی بر روز ناوگان - حمل و نقل همگانی و استفاده از روشهای نوین پایش و سامانه بلیت الکترونیکی در ناوگان و اخذ بلیت مشترک سراسری اتوبوس و قطار شهری در شهرهای الف
۱۸			*	*	ایجاد خطوط وسایل نقلیه پر سرشین و تشویق و حمایت از همپیمایی
۱۹			*	*	جایگزینی خط توقف حاشیه ای با خط ویژه اتوبوس
۲۰	*	*	*	*	هماهنگ سازی کاربری زمین و طرحهای جامع و تفصیلی شهری با سیاست های حمل و نقل شهری
۲۱		*	*	*	استفاده از ون در خطوط ثابت پر مسافر به جای تاکسی
۲۲		*	*	*	افزایش ساعات کار خطوط اتوبوسرانی و توسعه خطوط شبانه
۲۳	*	*	*	*	مطالعات ساماندهی حمل و نقل کالای درون شهری و اجرای اقدامات لازم
۲۴		*	*	*	مطالعه و ساماندهی تردد دوچرخه و موتور سیکلت ایجاد مسیرهای ویژه دوچرخه، ایجاد توقفگاه دوچرخه و دوچرخه بر در جلوی اتوبوسها
۲۵	*	*	*	*	ساماندهی معابر برای تردد عابر پیاده و افراد کم توان به ویژه معلولان
۲۶	*	*	*	*	طراحی آرام سازی و ایمن سازی معابر، رفع نقاط حادثه خیز در معابر درون شهری و مبادی ورودی شهرها برای کاهش سرعت و تصادفات
۲۷	*	*	*	*	طراحی، تهیه و نصب علائم افقی و عمودی راهنمایی و رانندگی در معابر
۲۸	*	*	*	*	انجام مطالعات ایجاد پایانه های مسافر و بار و اجرای آن پس از تأیید شورای شهر و تصویب شورای همتا
۲۹		*	*	*	کمک به احداث مراکز معاینه فنی در شهرها
۳۰		*	*	*	طراحی و احداث بوستان های آموزش ترافیک

ماده ۴- شورای عالی مسئول ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در انجام مطالعات و اجرای اقدامات و طرحهای مندرج در این آیین نامه و نظارت بر روند اجرای طرحها و مطالعات مذکور است.

ماده ۵- اقدامات مربوط به بهبود تردد در معابر شهر و حومه باید در چارچوب این آیین نامه انجام شود و اقدام مغایر با آن مجاز نمی باشد.

ماده ۶- وزارت کشور وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه را بر عهده دارد و عملکرد سه ماهه را به ستاد گزارش نماید. این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۳/۱۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - پرویز داودی